

Posudek vedoucí na diplomovou práci Bc. Tomáše Nováka s názvem *Horská služba v Beskydech ve vzpomínkách pamětníků*, FHS UK 2022

Tomáš Novák se ve své diplomové práci věnuje Horské službě, tedy tématu, s nímž už měl alespoň nějaké zkušenosti, byť z dosti odlišného úhlu pohledu. Ve svém výzkumu tak zúročil nejen dlouholetý zájem, ale i znalost zkoumané lokality – Beskyd. Vědomě se přitom odvrací od častějšího zaměření na HS jakožto na instituci a věnuje se přímo jejím aktérům, tedy zaměstnancům i dobrovolným členům. Mapuje přitom, co dotyčné ke službě v HS motivovalo, mělo či má-li to nějaký vliv na jejich soukromý život a jak reflektují ji samotnou i postupné proměny v čase. Práce tak zajímavým způsobem propojuje již relativně dobře etablované orálně historické výzkumy „profesí“ v oblasti dosud víceméně neprobádané, a sice v oblasti zdravotnictví nebo šířeji záchranných složek.

Struktura textu je vystavěna zcela správně: po *Úvodu*, kde se autor vyjadřuje mimo jiné i k důvodům výběru tématu, následuje *Teoreticko-metodologická část*, která nás seznamuje s dosavadním stavem bádání i průběhem autorova vlastního výzkumu. Za podnětné přitom považují již samotné vytyčení výzkumných otázek práce, neboť autor nejdříve provedl několik úvodních rozhovorů bez předem dané struktury a až poté se rozhodl formulovat samotná výzkumná témata i kritéria pro výběr dalších narátorů. Ti proto byli zastoupeni šířeji, a sice z různých beskydských stanic i z obou skupin „služebníků“ (zaměstnanců HS a dobrovolníků).

Samotná realizace orálně historických rozhovorů je popsána taktéž výstižně, zejména oceňují pasáže týkající se zvládnutí natáčení v průběhu pandemie (či v přestávkách mezi jednotlivými vlnami) a upozornění na nové etické otázky s tím spojené. Na s. 18 je uvedeno, že autor požádal o autorizaci výzkumné části práce všechny narátory, ale že většinou nepožadovali větší úpravy. Při obhajobě bych se tedy ráda u tohoto momentu zastavila a autora bych ráda požádala o informaci, zda se pro tento krok rozhodl sám od sebe a proč, nebo až poté, co to vnesl někdo z narátorů? Autorizovali narátoři pouze citace ze svých rozhovorů, nebo i autorův další text?

Po části věnované teorii a metodologii následuje kapitola historicko-kontextuální, která přináší vhled do okolností vzniku a současného provozu HS. Jádrem textu je však samozřejmě část empirická, která přináší hlavní zjištění práce. Prim přitom hraje spíše postup obsahově-analytický než vyloženě interpretativní, celkově je však i tato pasáž vystavěna přehledně a smysluplně a zejména části o motivaci narátorů stát se členem HS či prorůstání práce u HS a rodinného života považují za velmi přínosné (viz např. dichotomii zaměstnání/poslání atd.).

Na s. 48 autor uvádí, že bylo běžné brát na služebnu i svou rodinu, děti narátorů tak poznaly prostředí hor a HS zblízka již v útlém věku. Můžeme u někoho z nich vypožorovat, že by tyto – dnes již dospělé – děti navázaly na své otce a působí také u HS? Jinak řečeno: je mezi narátory a jejich rodinami u někoho možné vypožorovat vznik jakési rodinné tradice, která je spojena se službou u HS?

Po jazykové i formální stránce je práce zpracována na dobré úrovni. Po opětovném přečtení by snad čtenář uvítal i fotografickou přílohu, jejíž absence ovšem na hodnocení nic nemění.

Závěrem: kolega Tomáš Novák ve své diplomové práci prokázal, že je schopen naplánovat i realizovat samostatný orálně historický výzkumný projekt a jeho výsledky náležitě zpracovat. Svou prací navíc otevřel nové a zajímavé výzkumné téma, pročež se domnívám, že tento text bude moci sloužit jako inspirace pro další bádání. Autor sice nevyčerpal veškerý interpretativní potenciál, který práce měla, ale přesto ji **doporučuji k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit v rozmezí mezi **1 (výborně)** a **2 (velmi dobře)** dle průběhu obhajoby.

V Praze dne 2. 8. 2022

Mgr. Jana Wohlmuth Markupová, Ph.D.